

ความเป็นมาของชมรมวิชาชีพเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน พุทธศักราช 2550 (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2550) ได้เสนอแนวนโยบายด้านการศึกษาว่า “การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ด้วยการพัฒนาคุณภาพครูให้รู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543) หมวด 7 มาตรา 52 ยังได้กล่าวถึงการพัฒนาครูว่า “ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ทั้งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง”

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเป็นหน่วยงานที่ได้รับการกำหนดให้มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบการส่งเสริมสนับสนุนและประสานการดำเนินการ เพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในนามของกระทรวงศึกษาธิการ แต่การดำเนินการตามภารกิจในหลักการดังกล่าวมีกลุ่มเป้าหมายจำนวนกว่า 600,000 คน ที่กระจายอยู่ในการดูแลของหลายหน่วยงานหลายสังกัดทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงาน องค์กร สมาคม ชมรม ฯลฯ ในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบที่สามารถดำเนินงานได้ครอบคลุมทั่วประเทศได้อย่างเป็นปัจจุบันและทันต่อทุกสถานการณ์ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปว่า “เครือข่าย” หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใดๆ ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบกลุ่ม โดย 1) เป็นการรวมตัวของบุคคล องค์กร หน่วยงานเพื่อร่วมคิดร่วมกระทำกิจกรรมอย่างเป็น

ระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน เพื่อให้บังเกิดผลในทางที่ดี 2) การเป็นแนวร่วม เพื่อดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน 3) การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันตกลงที่จะร่วมมือประสานและเชื่อมโยงโดยมีข้อตกลงและมีวัตถุประสงค์เดียวกัน 4) การทำงานเป็นระบบของหน่วยงาน หรือบุคคลต่างๆ และมีความสัมพันธ์แบบสองทาง (two – way relationship) โดยมีเป้าหมายเดียวกันและมีการประสานงานกัน จากแนวคิดดังกล่าวเพื่อให้ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีประสิทธิภาพ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา จึงจัดทำโครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งชมรมวิชาชีพเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งชมรมวิชาชีพเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ชมรมวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้น มีส่วนร่วมในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และเพื่อสร้าง และพัฒนาคลังความรู้ผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มสาระการเรียนรู้

คำจำกัดความ

ชมรมวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการดำเนินงานพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาตามกลุ่มสาระ/วิชาชีพ ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ ประสบการณ์และการปฏิบัติงานร่วมกัน

หลักการสร้างชมรมวิชาชีพเพื่อพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา

1. จัดให้มีการรวมกลุ่มบุคลากรจากหลายสถานศึกษา เพื่อจัดตั้งชมรมวิชาชีพเพื่อพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา
2. มีความหลากหลายในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน
3. เน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก
4. ประธานชมรมควรเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ชมรมวิชาชีพฯ จัดตั้งอยู่

คุณสมบัติของชมรมวิชาชีพ

1. สมาชิกชมรมวิชาชีพฯ เป็น ครู บุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการบำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้ที่สนใจ
2. สมาชิกชมรมวิชาชีพฯ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรประกอบด้วยบุคลากรที่มาจากหลากหลายหน่วยงาน
3. จำนวนสมาชิกไม่น้อยกว่า 20 คน
4. มีการจัดกิจกรรมของชมรมวิชาชีพฯ ที่ส่งเสริมการพัฒนาครูในกลุ่มสาระนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง
5. การจัดตั้งชมรมวิชาชีพฯ ควรได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ชมรมวิชาชีพฯ ตั้งอยู่

บทบาทหน้าที่ของชมรม

1. กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชมรมวิชาชีพฯ
2. วางแผนการจัดกิจกรรมของชมรมวิชาชีพฯ
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สาระใดสาระหนึ่ง
4. การดำเนินกิจกรรม ให้ยึดหลักของการมีส่วนร่วม การประสานประโยชน์ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดการความรู้ของสมาชิกชมรมวิชาชีพฯ
5. เข้าร่วมกิจกรรมชมรมวิชาชีพฯ ที่สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการทุกครั้ง
6. รายงานผลการดำเนินงานให้สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาตามแบบและระยะเวลาที่กำหนด

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. รวบรวมสมาชิก และจัดตั้งชมรมวิชาชีพฯ ตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่กำหนด
2. ประชุมวางแผนการจัดกิจกรรม โครงการ รายละเอียดการดำเนินงาน ปฏิทินการปฏิบัติงานของชมรมวิชาชีพฯ

3. ส่งใบสมัครพร้อมรายละเอียดตามแบบที่กำหนดให้ กับ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

4. เมื่อใบสมัครผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเรียบร้อยแล้ว สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาจะแจ้งให้ ประธานชมรมฯ ทราบ

5. ประชุมสัมมนาชี้แจงแนวทางการดำเนินงานของชมรมวิชาชีพ ณ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

6. ดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณให้ ชมรมวิชาชีพ ละ 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของชมรมวิชาชีพ

7. ชมรมวิชาชีพ ดำเนินการตามโครงการ / กิจกรรมที่เสนอขอ

8. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาจะติดตามผลการดำเนินงานของชมรมวิชาชีพ

9. ทุกชมรมวิชาชีพ ต้องสรุป ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน โดยจัดทำ รูปเล่มและซีดี จำนวน 2 ชุด นำไปในวันประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน ชมรมวิชาชีพ ที่สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

เกณฑ์การพิจารณาสนับสนุนชมรมวิชาชีพเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. พิจารณาคุณสมบัติตามที่ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา กำหนด

2. พิจารณาแผนงาน/โครงการ ตามเกณฑ์ ดังนี้

2.1 สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครูด้านการจัดการเรียนการสอน

2.2 สอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาและวิธีการดำเนินงานของโครงการ

3. การพิจารณาคำningถึงสัดส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้และที่ตั้งของชมรมให้ กระจายอย่างทั่วถึง

4. ในปีงบประมาณ 2551 นี้ จะพิจารณาสนับสนุนชมรมวิชาชีพทุกเขตพื้นที่ของทุก จังหวัด ยกเว้น เขตพื้นที่ 1 เนื่องจากได้รับการสนับสนุนในปีที่ผ่านมา

5. การตัดสินใจของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

ผลการดำเนินงานสนับสนุนชมรมวิชาชีพ

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้การสนับสนุนชมรมวิชาชีพ ฯ

- ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 75 ชมรม ๆ ละ 20,000 บาท รวมเป็นเงิน 1,500,000 บาท

- ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 123 ชมรม ๆ ละ 20,000 บาท รวมเป็นเงิน 2,460,000 บาท โดยมีชมรมที่ได้รับการสนับสนุนทั้งสิ้น 123 ชมรม จำแนกเป็น กลุ่มสาระต่าง ๆ 10 กลุ่ม ดังนี้

● ภาษาไทย	12	ชมรม
● คณิตศาสตร์	10	ชมรม
● วิทยาศาสตร์	14	ชมรม
● การงานอาชีพและเทคโนโลยี	15	ชมรม
● ภาษาต่างประเทศ	14	ชมรม
● ศิลปะ	11	ชมรม
● สุขศึกษาและพลศึกษา	4	ชมรม
● สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3	ชมรม
● ปฐมวัย	11	ชมรม
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	6	ชมรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชมรม

ผลการวิเคราะห์รายงานการดำเนินงานของชมรมวิชาชีพ พบว่า

1. ชมรมดำเนินการ โดยใช้รูปแบบการพัฒนาที่หลากหลาย ได้แก่ Classroom training, Distance Learning, Research based development, Web based training, Seminar, Workshop, Coaching และ Peer group discussion
2. จุดเด่น/ผลงานดีเด่นของชมรม (Best Practices) ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิทยากร ด้านสื่อ/นวัตกรรม ด้านการวางแผนและการจัดการ
3. สิ่งที่ชมรมวิชาชีพฯ ได้เรียนรู้ (แนวคิดที่เกิดขึ้น) ได้แก่ สมาชิกชมรมได้รับความรู้แนวทางการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ในด้านต่าง ๆ ได้พัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ